

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om socialskyddsavgifter och -premier för 1995 och om folkpensionsanstaltens finansiering

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås lagstiftning som avser socialskyddsavgifterna och -premierna för 1995 samt finansierings- och fondarrangemangen gällande folkpensions- och sjukförsäkringen. Det föreslås att år 1995 hos arbetsgivare inom den privata företagsverksamheten i folkpensionsavgift, beroende på hur kapitalintensivt företaget är, skall uppbäras 2,40, 4,00 eller 4,90 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsinnehållning. Hos sådana statliga affärsverk på vilka lagen om statens affärsverk tillämpas föreslås det att i folkpensionsavgift skall uppbäras 2,40 %. Sjukförsäkringsavgiften för privata arbetsgivare och ovan nämnda affärsverk föreslås vara 1,60 % av lönerna år 1995.

Hos alla offentligrättsliga arbetsgivare skall enligt förslaget uppbäras en folkpensionsavgift på 3,95 %. Hos staten och andra statliga inrättningar än affärsverk, hos landskapet Åland, hos kommunala affärsverk samt hos kommuner och samkommuner uppbärs enligt förslaget en sjukförsäkringsavgift på 2,85 %. Kyrkan som arbetsgivare föreslås ha en sjukförsäkringsavgift på 7,85 %.

Arbetsgivares barnbidragsavgift uppbärs enligt propositionen inte för 1995.

Enligt förslaget skall de försäkrades folkpensionsförsäkringspremie för 1995 sänkas till 0,55 penni per skatteöre. Det föreslås att de försäkrades sjukförsäkringspremie förblir oförändrad, dvs. 1,90 penni per skatteöre, dock så, att den föreslås vara 3,80 penni per skatteöre för den del som överstiger 80 000 ören. Vidare föreslås att, utöver ovan nämnda premier, hos personer med pensionsinkomst skall uppbäras en penni i folkpensionsförsäkringspremie och tre penni i sjukförsäkringspremie av det skatteöre som har

påförts vid kommunalbeskattningen för 1995. Avsikten är att höjningen av försäkringspremierna dock skall utgöra sammanlagt högst 4 % av den skattepliktiga pensionsinkomsten.

Såsom kommunernas andelar i fråga om finansieringen av tilläggsdelarna i enlighet med folkpensionslagen skall 1995 uppbäras 1,55 penni per skatteöre. Enligt förslaget skall folkpensionsanstaltens andel av utgifterna för tilläggsdelarna vara 55,0 %, medan staten i övrigt svarar för dessa utgifter. Det föreslås att staten år 1995 inte skall delta i finansieringen av de kostnader som föranleds av i sjukförsäkringslagen avsedda sjukdagpenningar och föräldrapenningar.

Det föreslås att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens minimibelopp vid utgången av året skall fastställas till 8 % av de årliga totalkostnaderna för folkpensionsförsäkringen och till 8 % av motsvarande kostnader för sjukförsäkringen. För uppnåendet av detta minimibelopp skall det enligt förslaget vara möjligt att överföra medel från den ena fonden till den andra. Det föreslås att staten alltså genom ett s.k. garantibelopp skall svara för folkpensionsanstaltens fonders likviditet.

Lagändringarna gällande socialskyddsavgifterna och folkpensionsanstaltens finansiering avses träda i kraft den 1 januari 1995.

Riksdagen har förelagts en separat proposition enligt vilken en del av intäkterna av mervärdesskatten styrs till folkpensionsanstalten samt en proposition om en hos olycksfalls- och trafikförsäkringssystemet uppburen avgift som styrs till folkpensionsfonden.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avses bli behandlad i samband med den.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Arbetsgivares folkpensionsavgift

Enligt 3 § 2 mom. (956/72 och 307/82) folkpensionslagen uppbärs i arbetsgivarens folkpensionsavgift, beroende på hur kapitalintensiv affärsverksamheten är, antingen 4,25, 4,75 eller 5,25 % av det till arbetstagare utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. Om folkpensionsavgiftens storlek har dock under de senaste åren stadgats genom ettåriga lagar, enligt vilka avgiften har uppburits antingen till ett större eller till ett mindre belopp än vad som stadgas i 3 § 2 mom. folkpensionslagen.

Från och med ingången av maj 1982 har folkpensionsavgiften inom den offentliga sektorn och i fråga om privata arbetsgivare avvikit från varandra. Till den offentliga sektorns avgiftsklass ansågs höra staten och dess inrättningar, kommunerna och kommunalförbunden, den evangelisk-lutherska kyrkan samt dess församlingar och församlingsförbund, ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar och likaså landskapet Åland. För säkerställande av en totalrevidering av folkpensionssystemet ändrades samtidigt folkpensionslagens 59 § (307/82) så att den bristande delen av folkpensionsfondens tillgångar betalas av statens medel.

Från och med ingången av 1985 påverkades arbetsgivarens folkpensionsavgift inom den offentliga sektorn även av den reform av utkomstskyddet för arbetslösa som trädde i kraft samma år (602/84). Den ökning av skatteintäkterna som uppstått genom att utkomstskyddsformånerna belagts med skatt önskade man återföra till finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa. Av denna orsak uppbärs hos kommunerna och kommunalförbunden, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund samt ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar en folkpensionsavgift som var högre än hos övriga offentligrättsliga arbetsgivare, dvs. staten och dess inrättningar, landskapet Åland och de kommunala affärsverken. De kommunala affärsverken ansågs vara likvärdiga med statens inrättningar med tanke på bibehållandet av konkurrenskraften.

Den gräns för de ordinarie avskrivningarna

som ansluter sig till fastställandet av folkpensionsavgiftsklassen höjdes från och med ingången av 1987 från 200 000 mk till 300 000 mk (1040/86).

Differentieringen av privata arbetsgivarens folkpensionsavgift avskaffades genom att avgifterna i klass II och III från och med den 1 juli 1991 sänktes till nivån enligt klass I (988/91). Från och med den 1 juli 1993 har differentieringen av privata arbetsgivarens folkpensionsavgift åter tillämpats (573/93). Differentieringen av avgiften anslöt sig till den nedsättning av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie som gällde småföretag och som man kom överens om i samband med arbetsmarknadsuppörelsen våren 1993. Denna nedsättning finansierades genom differentieringen av arbetsgivarnas folkpensionsavgift.

För 1994 uppbärs i privata arbetsgivarens folkpensionsavgift 2,40, 4,00 eller 4,90 % av det förskottsuppbörd underkastade beloppet (1666/93). För den offentliga sektorn, dvs. staten och dess inrättningar, landskapet Åland, kommuner och samkommuner, kommunala affärsverk, församlingarna och andra liknande sammanslutningar är avgiften 3,95 % av lönerna. Till den offentliga sektorn räknas dock inte sådana affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) och vilka vid fastställandet av folkpensionsavgiftens storlek från och med 1989 på grund av sina ekonomiska verksamhetsprinciper ansetts höra till den privata företagsverksamheten vad konkurrensställningen beträffar.

1.2. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Enligt 1 § (613/78) lagen om arbetsgivarens socialskyddsavgift är en arbetsgivare skyldig att till folkpensionsanstalten såsom arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift erlägga 1,50 % av beloppet av de förskottsuppbörd underkastade löner han utbetalt.

Även sjukförsäkringsavgiften har uppburits genom ettåriga lagar med avvikelser från vad som stadgas i 1 § lagen om arbetsgivarens socialskyddsavgift. Avgiften har av de skäl som anförts ovan beträffande folkpensionsavgiftens storlek varit av annan storlek för en arbetsgivare inom den offentliga sektorn än för en privat arbetsgivare. Inom den offentliga sek-

torn har staten, dess inrättningar, landskapet Åland, kommunerna och de kommunala affärsverken i egenskap av arbetsgivare sedan 1992 haft en lägre sjukförsäkringsavgift än kyrkan.

År 1994 har i sjukförsäkringsavgift hos arbetsgivare inom den privata sektorn uppburits 1,45 % av det förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet (1667/93). För staten och dess inrättningar, landskapet Åland och kommunala affärsverk, kommunerna och samkommunerna fastställdes sjukförsäkringsavgiften till 2,70 % samt för kyrkan och församlingarna till 7,70 %. I samband med den revidering av familjestödet som genomfördes 1994 slopades vissa skatteavdrag, varvid de ökade skatteinkomsterna i fråga om kyrkan styrdes delvis till staten i form av höjd sjukförsäkringsavgift för kyrkans del. Vid bestämmandet av sjukförsäkringsavgiften har sådana statliga affärsverk på vilka lagen om statens affärsverk tillämpas från ingången av 1989 ansetts höra till arbetsgivarna inom den privata sektorn.

1.3. Arbetsgivares barnbidragsavgift

Enligt 1 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift är arbetsgivare skyldig att till staten såsom arbetsgivares barnbidragsavgift betala 2,25 % av beloppet av de förskottsuppbörd underkastade lönerna. Arbetsgivares barnbidragsavgift har med stöd av ettåriga lagar sänkts flera gånger eller också har avgiften inte alls uppburits. För 1994 uppårs ingen barnbidragsavgift (1669/93).

1.4. Arbetsgivares folkpensions-, sjukförsäkrings- och barnbidragsavgifter år 1995

Frågan om socialskyddsavgifternas incidens och finansiering har varit aktuell under flera års tid. Också riksdagen har i olika sammanhang förutsatt att lagstiftningen om arbetsgivarnas socialskyddsavgifter skall utvecklas så att de arbetskraftsintensiva företagens ställning förbättras. Senast förutsatte riksdagen detta i sitt svar på regeringens proposition med förslag till lagstiftning om socialskyddsavgifter och -premier för 1993 (RP 288/1992 rd). I detta svar konstaterade riksdagen: "Riksdagen anser det vara viktigt att folkpensionsanstaltens finansiering ställs på en hållbar och stabil grund.

Betalarnas finansiella bidrag bör vara rättvisa. I och med det föreslagna förfarandet som bl.a. betyder högre indirekta arbetskraftskostnader för kommunerna blir det svårare att utveckla den kommunala servicen. Finansieringssystemet bör revideras så att staten och kommunerna behandlas lika i förhållande till privata arbetsgivare och församlingar vad gäller folkpensions- och sjukförsäkringsavgifterna. Förfarandet bör inte heller ha negativa konsekvenser för utvecklingen av den kommunala servicen.

Riksdagen konstaterar vidare att betalningssystemet också bör gynna arbetskraftsintensiva företag, vilket kan ske genom att de lönegrundade socialskyddsavgifterna ses över, samtidigt som det bör ses till att det finns tillräckliga medel att finansiera den sociala tryggheten. Detta förutsätter en sådan omvärdering av finansieringssystemet att kapitalintensiva branscher kommer med ett större finansiellt bidrag till den sociala tryggheten. Det gäller att uppmärksamma småföretagarnas villkor och de avgifter som påförts dem för att småföretagarnas viktiga sysselsättningsfrämjande insatser skall kunna stödas.

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar ovan avsedda åtgärder i syfte att utveckla finansieringssystemet för socialskyddet."

Ärendet har senast utretts av en utredningsman som social- och hälsovårdsministeriet hade tillsatt. Utredningsmannens rapport publicerades den 14 januari 1994 (Utvecklandet av arbetsgivares socialskyddsavgifter. Utredningsrapport. SHM 1993:28). Utredningsmannen föreslog att finansieringen av socialförsäkringen revideras så, att man i fråga om arbetsgivarens lönebaserade avgifter helt och hållet frångår finansieringen av icke-inkomstbaserade förmåner. Förslaget innebär att man avstår helt från arbetsgivarens lönebaserade folkpensionsavgift och från den del av sjukförsäkringsavgiften som ansluter sig till enbart minimidagpenningar och sjukvårdersättningar.

Enligt utredningsmannens uppskattning kräver reformen en finansiering på sammanlagt ca 5 500 milj. mk. Reformen utreds alltjämt.

I regeringens proposition med förslag om ändring av lagen om förskottsuppbörd (RP 126/1994 rd) föreslås att basen för socialskyddsavgifterna inskränks. Begreppet i fråga om den lön som ligger till grund för socialskyddsavgiften föreslås bli snävare. Enligt förslaget begränsas också hushållens förskottsin-

nehållningsskyldighet jämfört med tidigare praxis.

1.4.1. Folkpensionsavgift som uppbärs hos arbetsgivare för 1994

Det föreslås att hos arbetsgivare inom den privata sektorn i folkpensionsavgift även år 1995 skall uppbäras, beroende på hur kapitalintensiv affärsverksamheten är, 2,40, 4,00 eller 4,90 % av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Hos sådana affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk uppbärs enligt förslaget i folkpensionsavgift 2,40 % av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet.

För staten och andra statliga inrättningar än ovan nämnda affärsverk, landskapet Åland, de kommunala affärsverken, kommunerna och samkommunerna, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund samt ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar föreslås folkpensionsavgiften vara lika stor för alla, dvs. 3,95 % av lönerna.

Ovan nämnda ändringar föreslås bli gjorda i 3 § folkpensionslagen. Enligt förslaget skall också ett bemyndigande att genom förordning stadga om vad som avses med kommunala affärsverk fogas till paragrafen.

1.4.2. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift för 1995

Det föreslås att arbetsgivares sjukförsäkringsavgift för 1995 höjs med 0,15 procentenheter. Genom förhöjningen täcks kostnader som förändras av utjämnningen mellan arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldradagpenning betalas. Riksdagen har i anslutning till arbetsmarknadsuppgrörelsen våren 1993 antagit en lag beträffande detta (238/94).

Det föreslås att i sjukförsäkringsavgift hos arbetsgivare inom den privata sektorn samt hos sådana statliga affärsverk, på vilka lagen om statens affärsverk tillämpas, år 1995 uppbärs 1,60 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsinnehållning.

För staten och andra statliga inrättningar än ovan nämnda affärsverk, för landskapet Åland och de kommunala affärsverken samt kommunerna och samkommunerna skall sjukförsäkringsavgiften enligt förslaget vara 2,85 %. I

fråga om kyrkan och församlingarna föreslås sjukförsäkringsavgiften vara 7,85 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsinnehållning.

Avsikten är att sjukförsäkringsavgifterna fastställs genom en särskild lag som gäller för år 1995.

1.4.3. Arbetsgivares barnbidragsavgift för 1995

För en lindring av det kostnadstryck som riktas mot företagen föreslås att inte heller för år 1995 skall uppbäras någon barnbidragsavgift hos arbetsgivarna. Om detta skall stadgas genom en särskild lag.

1.5. De försäkrades folkpensions- och sjukförsäkringspremier

1.5.1. Folkpensionsförsäkringspremien

Enligt 4 § 1 mom. folkpensionslagen skall alla försäkrade betala en försäkringspremie som fastställs på grundvalen av det totala antal skatteören som har påförts dem för föregående år, skatteåret, i samband med kommunalbeskattningen. Enligt 6 § folkpensionslagen påförs premie dock inte försäkrad som vid utgången av skatteåret inte ännu fyllt 16 år, som under skatteåret hade fyllt 63 år, som under skatteåret eller en del därav konstaterats vara arbetsoförmögen enligt folkpensionslagen eller uppburit arbetslöshetspension eller som avlidit under skatteåret.

Enligt 5 § 1 mom. (956/72) folkpensionslagen utgår försäkringspremien med två penni per skatteöre. Folkpensionsförsäkringspremien har under de senaste åren uppburits hos de försäkrade med stöd av ettåriga lagar antingen till ett större eller till ett mindre belopp än det ovan nämnda. Sedan år 1992 har folkpensionsförsäkringspremie uppburits också av dem som fyllt 63 år samt av dem som har invaliditets- eller arbetslöshetspension. På basis av pensionsinkomster har höjd folkpensionsförsäkringspremie uppburits sedan år 1993.

För 1994 är den försäkrades folkpensionsförsäkringspremie 1,55 penni per skatteöre (1666/93). För personer med pensionsinkomster har dessutom i folkpensionsförsäkringspremie

uppburits en penni av det skatteöre som påförts vid kommunalbeskattningen (1668/93).

1.5.2. Sjukförsäkringspremien

Enligt 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (742/70) är den försäkrades sjukförsäkringspremie 1,25 penni per skatteöre.

Även den försäkrades sjukförsäkringspremie har under de senaste åren med stöd av ettåriga lagar uppburits antingen till ett större eller till ett mindre belopp än 1,25 penni per skatteöre. Sedan 1991 har hos den försäkrade uppburits höjd sjukförsäkringspremie till den del antalet skatteören överstiger 80 000. Hos personer med pensionsinkomst har höjd sjukförsäkringspremie uppburits sedan 1993.

För 1994 är den försäkrades sjukförsäkringspremie 1,90 penni per skatteöre, dock så, att premien är 3,80 penni per skatteöre till den del antalet skatteören överstiger 80 000 (1667/93). Hos personer med pensionsinkomst har därutöver i sjukförsäkringspremie uppburits tre penni av det skatteöre som påförts vid kommunalbeskattningen.

1.5.3. Premier som uppbärs hos de försäkrade 1995

Enligt förslaget skall folkpensionsförsäkringspremie fortfarande uppbäras hos alla försäkrade. Det kan inte anses motiverat att en person som fyllt 63 år befrias från folkpensionsförsäkringspremie, eftersom en del av de försäkrade fortsätter i arbetslivet tills de fyllt 67 år. Dessutom får pensionstagarna ett pensionsinkomststavigdrag vid beskattningen. Det kan inte heller av statsekonomiska skäl anses motiverat att pensionstagarna befrias från en folkpensionsförsäkringspremie av skattenatur. Därför föreslås nu också för 1995 att folkpensionsförsäkringspremien utsträcks till 63-åringar och till dem som uppbär invalid- eller arbetslöshetspension.

Enligt förslaget uppbärs år 1995 i försäkrads folkpensionsförsäkringspremie 0,55 penni per skatteöre och i försäkrads sjukförsäkringspremie 1,90 penni per skatteöre samt 3,80 penni per skatteöre till den del som antalet skatteören överstiger 80 000. Nivån för sjukförsäkringspremien föreslås förbli densamma som år 1994. Enligt förslaget skall däremot folkpensionsför-

säkringspremien sänkas med en penni per skatteöre jämfört med nivån år 1994. Därmed kompenseras den höjning på en procentenhet som för 1995 planeras i fråga om löntagarnas arbetspensionsavgift. Försäkringspremierna definieras enligt förslaget på basis av de påförda skatteörena med beaktande av vad som stadgas i inkomstskattelagen.

1.5.4. Socialskyddspremierna för personer med pensionsinkomst

Avsikten är att hos löntagarna 1995 skall uppbäras 4 % i arbetspensionsavgift och 1,87 % i arbetslöshetsförsäkringspremie av den lön som är underkastad förskottsnehållning. Därför föreslås det att hos personer med pensionsinkomst alltså skall uppbäras en folkpensionsförsäkringspremie som är höjd med en penni och en sjukförsäkringspremie som är höjd med tre penni per skatteöre jämfört med löntagarnas motsvarande premier. Också pensionstagarna skall enligt förslaget omfattas av den ovan i punkt 1.5.3. föreslagna sänkningen av folkpensionsförsäkringspremien med en penni per skatteöre.

Som pensionsinkomst betraktas skattepliktig ålders-, invalid- och arbetslöshetspension, familjepension och generationsväxlingspension samt andra avträdelsettsättningar. Som pensionsinkomst skall enligt förslaget likaså betraktas det nya avträdelsettsöd för lantbruksföretagare som har föreslagits (RP 162/1994 rd).

Enligt föreliggande förslag skall höjningen verkställas så, att hos personer som under 1995 har pensionsinkomst, utöver vad som föreslås ovan under punkten 1.5.3., skall uppbäras en penni i folkpensionsförsäkringspremie och tre penni i sjukförsäkringspremie av det skatteöre som har påförts vid kommunalbeskattningen för 1995. Höjningen av försäkringspremierna skall dock sammanlagt få utgöra högst 4 % av den skattepliktiga pensionsinkomsten. Om höjningen av försäkringspremierna överstiger 4 % av pensionsinkomsten, skall den överskjutande delen minskas i proportion till ovan nämnda pennibelopp.

Beträffande höjningen av försäkringspremien enligt folkpensionslagen och sjukförsäkringspremien gäller, utöver stadgandena i lagen om förskottsuppbörd (418/59), i fråga om verkställigheten och det övriga förfarandet även

vad som stadgas om dessa premier i folkpensionslagen och sjukförsäkringslagen.

För en person med pensionsinkomst blir folkpensionsförsäkringspremier enligt denna proposition 1,55 penni och sjukförsäkringspremier 4,90 penni av det skatteöre som har påförts vid kommunalbeskattningen, dock så, att sjukförsäkringspremier är 6,80 penni per skatteöre för den del som överstiger 80 000 ören. Den högsta premien för pensionstagare blir därmed sammanlagt 8,35 penni per skatteöre. Beträffande den höjda socialskyddspremier för personer med pensionsinkomst skall enligt förslaget stiftas en ettårig lag.

1.6. Folkpensionsanstaltens finansiering

1.6.1. *Finansieringen av folkpensionernas tilläggsdelar*

Enligt 62 § folkpensionslagen (103/82) svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten envar för sin andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar. Beträffande kostnadsandelarna för pensionernas tilläggsdelar har från och med 1986 stiftats ettåriga lagar. För år 1994 skall en kommun av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar betala 1,47 penni per skatteöre av det sammanlagda antal skatteören som bestämts vid den ordinarie beskattning som genomförts i kommunen det föregående året.

Det föreslås att kommunernas andel av kostnaderna för folkpensionernas tilläggsdelar kvarstår beloppsmässigt oförändrad. Till följd av den ändrade skattegrunden föreslås att kommunernas andel av nämnda kostnader för år 1995 skall vara 1,55 penni per skatteöre. Enligt förslaget skall en kommuns kostnadsandel beräknas på basis av den år 1994 förrättade beskattningen enligt det totala antalet skatteören enligt 81 § 2 mom. beskattningslagen (1548/92). I det totala antalet skatteören skall ingå uppgifter om antalet skatteören i kommunen samt om kommunens andel av samfunds inkomstskatt omvandlade till skatteören. Det föreslås att folkpensionsanstaltens andel av kostnaderna för tilläggsdelarna alltså skall vara 55 %.

1.6.2. *Finansieringen av sjukdagpenningar och föräldrapenningar*

Enligt 59 § 2 mom. sjukförsäkringslagen

(1255/89) betalar staten till sjukförsäkringsfonden 13 % av dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. Återstoden av dagpenningutgifterna finansieras med sjukförsäkringsavgifter och -premier. För balanseringen av statekonomin föreslås att statens betalningsandel slopas år 1995.

1.6.3. *Sammanläggningen av folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden, garantibelopp och likviditet*

Folkpensionsanstalten har tre fonder: folkpensionsfonden, sjukförsäkringsfonden och pensionsansvarsfonden. Enligt 59 § 2 mom. folkpensionslagen skall folkpensionsfondens tillgångar vid kalenderårets utgång utgöra minst 1/10 av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas prestationer för täckande av pensionernas tilläggsdelar, inte förslår till detta, betalas den bristande delen av statens medel i form av ett s.k. garantibelopp. Minimibeloppet för folkpensionsfondens tillgångar har från och med år 1986 sänkts med stöd av ettåriga lagar.

Det förutsätts att folkpensionsfondens tillgångar vid utgången av 1994 utgör minst 4 % av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Dessutom skall staten till folkpensionsfonden betala ett så stort belopp att fondens betalningsberedskap vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Enligt 59 § 3 mom. folkpensionslagen (1595/91) skall, när statens andel bestäms, från folkpensionsfondens kapital avdras de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som i december bokförs som inkomster.

Enligt 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (591/67) erläggs kostnaderna för sjukförsäkringen ur sjukförsäkringsfonden. Om fondens disponibla medel under kalenderåret inte förslår till täckande av utgifterna för sjukförsäkringen, erläggs återstoden av statens medel. Staten skall dessutom till fonden inbetala ett så stort belopp att fondens kapital vid kalenderårets utgång är en tiondedel av sjukförsäkringens årliga totala kostnader. Enligt 5 mom. i samma paragraf (471/81) skall staten till sjukförsäkringsfonden utöver statens andel erlägga ett sådant belopp, att fondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

Även minimibeloppet för sjukförsäkringsfon-

dens medel har årligen sänkts med stöd av ettåriga lagar. Som detta minimibelopp har år 1994 fastställts 8 % av sjukförsäkringens årliga totalkostnader. I sjukförsäkringsfonden bokförs som inkomster för året i fråga även december månads försäkringspremieintäkter.

I propositionen föreslås att folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden sammanslås så, att en överföring av medel mellan dessa två fonder blir möjlig vid bedömningen av pensionsanstaltens likviditet. I övrigt är det meningen att fonderna skall förbli självständiga. Avsikten är att fondernas medel inom de likviditetsgränser som gäller för respektive fond vid behov skall kunna användas för betalning av den andra fondens utgifter.

Det föreslås att minimibeloppet i folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden vid utgången av året skall vara 8 % av de årliga totalkostnaderna för folkpensionsförsäkringen och 8 % av motsvarande kostnader för sjukförsäkringen. Enligt förslaget skall från folkpensionsfondens kapital i motsats till nuvarande praxis inte avdras de försäkringspremieintäkter som bokförs som inkomster i december. Vid beräkning av minimibeloppen skall som intäkter beaktas även överföringarna av medel från den andra fonden.

Fondöverföringarna skall enligt förslaget fastställas i bokslutet. Avsikten är att uppgifterna om fonderna i bokslutsspecifikationen skall anges även i sammanslagen form.

Enligt förslaget skall staten till folkpensionsanstalten betala det belopp som krävs för att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens gemensamma likviditet skall vara tillräckligt tryggad.

Enbart en sammanslagning av folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden eller en överföring av medel från den ena fonden till den andra på det sätt som här föreslagits utgör inte en helhetslösning i fråga om finansieringen och betalningsarrangemangen beträffande de socialtrygghetssystem som folkpensionsanstalten handhar. De förmånssystem som finansieras av andra än uteslutande folkpensionsanstalten, men som folkpensionsanstalten handhar, skulle stanna helt utanför ovan nämnda lösning. Åstadskommandet av en helhetslösning kräver ingående utredningar. Avsikten är att detta arbete skall inledas så snart som möjligt. De nu föreslagna ändringarna avser år 1995.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Enligt förslaget skall privata arbetsgivares folkpensionsavgift allttjämt under hela 1995 uppbäras differentierad. Differentieringen har samband med differentieringen av arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie. Differentieringen avses vara densamma som år 1994 och intäkterna av denna antas uppgå till 1 100 milj. mk. Det föreslås att arbetsgivares sjukförsäkringsavgift höjs med 0,15 procentenheter, vilket år 1995 antas resultera i en intäkt på 300 milj. mk på årsnivå.

Den sänkningen på en penny per skatteöre som föreslås i fråga om de försäkrades folkpensionsförsäkringspremie ökar statens utgifter med 2 600 milj. mk. Avsikten är att hos personer med pensionsinkomst utöver de premier som gäller löntagare allttjämt skall uppbäras en penny i folkpensionsförsäkringspremie och tre penny i sjukförsäkringspremie. Detta minskar statens utgifter med sammanlagt 1 760 milj. mk år 1995. Avsikten att uppbära höjd sjukförsäkringspremie för den del som överstiger 80 000 skatteören resulterar i en intäkt på ca 1 380 milj. mk.

Kommunernas sammanräknade andel av kostnaderna för tilläggsdelarna enligt folkpensionslagen kvarstår vid 4 285 milj. mk, vilket motsvarar 44 % av kostnaderna. Folkpensionsanstaltens andel av tilläggsdelskostnaderna föreslås kvarstå vid 55 %, dvs. 5 355 milj. mk. Statens andel är enligt förslaget 1 %, dvs. 100 milj. mk.

Det föreslås att staten år 1995 inte skall delta i finansieringen av de kostnader som föranleds av sjukdagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. Detta innebär att statens utgifter för sjukförsäkringen minskar med 800 milj. mk.

Enligt förslaget skall folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens minimibelopp vid utgången av året uppgå till 8 % av totalkostnaderna för folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen. Om en överföring av medel mellan fonderna samtidigt blir möjlig, innebär detta i enlighet med uppskattningen i budgetpropositionen att statens garantibelopp kan sänkas med 850 milj. mk. Folkpensionsanstaltens behov av statligt garantibelopp antas 1995 uppgå till 80 milj. mk.

I regeringens proposition med förslag om

ändring av lagen om förskottsuppbörd föreslås en inskränkning av definitionen på den lön som utgör grund för förskottsinnehållning och socialskyddsavgift. Om definitionen ändras antas avkastningen av socialskyddsavgiften år 1995 minska med 270—330 milj. mk.

Regeringen har förelagt riksdagen en proposition med förslag till lag om temporär ändring av folkpensionsanstaltens finansiering 1995 (RP 161/1994 rd), enligt vilken en del av intäkterna av mervärdesskatten, 2 400 milj. mk, redovisas till folkpensionsanstalten för tryggheten av finansieringen av folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen.

Dessutom har regeringen till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag om avgift som för 1995 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (RP 179/1994 rd), genom vilken en övergång till den s.k. principen om full ersättning inom olycksfalls- och trafikförsäkringen sker. Intäkterna av avgiften, 330 milj. mk, har beaktats som avdrag vid statens andel av folkpensionsutgifterna.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har finansministeriet, folkpensionsanstalten och skattestyrelsen hörts.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

På sjukförsäkrings- och folkpensionsfondernas intäkter inverkar ovan nämnda regeringspropositioner med förslag till lag om temporär ändring av folkpensionsanstaltens finansiering 1995, lag om avgift som för 1995 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna samt lag om ändring av lagen om förskottsuppbörd.

5. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

6. Lagstiftningsordning

Enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen kan ett lagförslag lämnas vilande om det är fråga om ett förslag till en sådan lag som försvagar det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet, och om förslaget inte gäller skatter. De försäkrades premier har betraktats som avgifter av skattenatur.

Grundlagsutskottet behandlade i sitt utlåtande nr 29/1992 rd den författningsrättsliga betydelsen av kommunernas andel av tilläggsdelen för 1993. Utskottet konstaterade härvid att det omfattat en sådan tolkningspraxis att kommunernas i grundlag tryggade självstyrelse främst inbegriper kommunal beskattningsrätt samt rätt för kommuninvånarna att själva bestämma om sina förvaltningsorgan och kommunens rätt att själv besluta om de kommunala tjänstemännens och arbetstagarnas avlöning och om andra anställningsvillkor. 51 § 2 mom. regeringsformen går ut på att hindra sådana ändringar av självstyrelsens centrala innebörd som de facto skulle göra självstyrelsen betydelslös. En konsekvens av denna ståndpunkt är att det under hela den tid som det nuvarande systemet med kommunal självstyrelse har varit i kraft ansetts vara möjligt att genom lag påföra kommunerna nya obligatoriska uppgifter.

Med hänvisning till det ovan anförda kom utskottet fram till att även om kommunernas ekonomiska belastning ostridigt ansågs öka betydligt skulle det ändå inte hindra kommunerna från att fatta beslut om sin egen ekonomi. Utskottet ansåg att förslaget inte innebär ett sådant ingrepp i den centrala innebörden av kommunernas självstyrelse som de facto skulle göra självstyrelsen betydelslös. Förslaget står således inte i strid med den självstyrelse som kommunerna tillförsäkrats i 51 § 2 mom. regeringsformen och utskottet kom fram till att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kommunernas andel av kostnaderna för tilläggsdelarna kvarstår oförändrad. Föreliggande lagförslag om kommunernas andel av tilläggsdelarna kan därmed behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen stadgar.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag: 1995 och lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

1.

Lag**om temporär ändring av folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 3 § 2 mom., 5 § 1 mom., 6 §, 59 § 2 och 3 mom. samt 62 § folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56),

dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 2 mom. och 59 § 2 mom. i lag av den 30 april 1982 (307/82), 5 § 1 mom. i lag av den 29 december 1972 (956/72), 6 § delvis ändrad genom lagar av den 4 november 1960 och den 28 juli 1978 (466/60, 588/78), 59 § 3 mom. i lag av den 20 december 1991 (1595/91) samt 62 § i lag av den 5 februari 1982 (103/82), som följer:

3 §

En privat arbetsgivare och ett sådant statligt affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) skall, enligt vad därom stadgas särskilt, i arbetsgivares folkpensionsavgift mellan den 1 januari och den 31 december 1995 betala 2,40 procent av de löner som utbetalts och som är underkastade förskotts innehållning. Om likväl beloppet av de normala avskrivningar som en arbetsgivare, vilken idkar affärsverksamhet och är skyldig att betala inkomstskatt till staten eller är en i 4 § 1 mom. 1 punkten inkomstskattelagen (1535/92) avsedd näringsammanslutning som idkar affärsverksamhet, uppgivit i skattedeklarationen för 1993 och som han gjort på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar, överstiger 300 000 mk och samtidigt utgör minst 10 och högst 30 procent av de löner som utbetalts under nämnda tid, är folkpensionsavgiften 4,00 procent av de förskotts innehållning underkastade löner som skall utbetalas 1995. Om beloppet av de nämnda avskrivningarna överstiger 300 000 mk och samtidigt utgör över 30 procent av de löner som utbetalts under nämnda tid uppgår folkpensionsavgiften till 4,90 procent. Om arbetsgivarens räkenskapsperiod inte har löpt ut 1993, används de uppgifter som lämnats i skattedeklarationen som gäller beskattningen för 1992. Hos staten och andra statliga inrättningar än de ovan nämnda affärsverken samt hos landskapet Åland, kommunala affärsverk, kommuner och samkommuner, den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar och församlingsförbund samt hos det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar uppbärs i folkpensionsavgift 3,95 procent av det förskotts innehållning underkastade lönebelopp som utbetalts till en arbetstagare. Om vad som

avses med kommunala affärsverk stadgas närmare genom förordning.

5 §

Försäkringspremien är 0,55 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen. Vid fastställandet av försäkringspremien beaktas stadgandena i inkomstskattelagen.

6 §

Försäkringspremie påförs inte en försäkrad som vid skatteårets utgång inte fyllt 16 år eller som avlidit under skatteåret.

59 §

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för sjukförsäkringen. Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen (*minimibelopp*). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från sjukförsäkringsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § sjukförsäkringslagen tillgångar till folkpensionsfonden. Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas överföringar från sjukförsäkringsfonden samt betalningar enligt 62 § i denna lag, inte räcker till för uppnående av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Dessutom skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfon-

dens gemensamma betalningsberedskap vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital inte avdras de intäkter av försäkringspremier som i december bokförs som inkomster.

62 §

För de sammanlagda kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten.

En kommun skall till folkpensionsanstalten på grundval av beskattningen för det föregående året av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar betala 1,55 penni enligt det totala antal skatteören enligt 81 § 2 mom. beskattninglagen (482/58), vari ingår skattetagarens skatteöresuppgifter samt kommunens andel av samfunds inkomstskatt omvandlade till skatteören. Kommunen skall betala in 1/12 av ovan avsedda belopp till länsskatteverket senast den 10 dagen i varje kalendermånad. Angående betalning, debitering, återbetalning av prestation som betalats till ett för högt belopp eller utan

grund, höjning av prestation, dröjsmålspåföljder, uppbörd, indrivning, redovisning och ändringssökande gäller i fråga om kommunernas prestation i övrigt i tillämpliga delar vad lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) och lagen om skatteuppbörd (611/78) stadgar om arbetsgivares socialskyddsavgift, med undantag för det anmälnings- och avdragsförfarande som stadgas i 5 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Pensionsanstaltens andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar är 55,0 procent av det sammanlagda beloppet av de utbetalda tilläggsdelarna. Staten svarar för kostnaderna för tilläggsdelarna i den mån de inte täcks genom kommunens prestationer och pensionsanstaltens andel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Vad som stadgas i 3 § 2 mom. tillämpas på arbetsgivares folkpensionsavgift för löner som utbetalas 1995, och vad som stadgas i 5 § 1 mom. vid beskattningen för 1995. Stadgandena i 6 §, 59 § 2 och 3 mom. och 62 § är i kraft till och med den 31 december 1995.

2.

Lag

om sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringspremie för 1995

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Med avvikelse från vad som i 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (364/63), sådant det lyder i lag av den 4 december 1970 (742/70), stadgas om försäkrads sjukförsäkringspremie är nämnda premie 1,90 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för 1995. Försäkringspremien är dock 3,80 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen till den del antalet skatteören överstiger 80 000. Då försäkringspremien fastställs beaktas vad som stadgas i inkomstskattelagen (1535/92).

2 §

Med avvikelse från vad som i 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63), sådant det lyder i lag av den 11 augusti 1978 (613/78), stadgas om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/87) i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 1,60 procent av det till en arbetstagar mellan den 1 januari och den 31 december 1995 utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Hos staten och andra statliga inrättningar än de ovan nämnda affärsverken,

hos landskapet Åland och de kommunala affärsverken samt hos kommunerna och samkommunerna uppbärs dock i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 2,85 procent och hos den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar

uppbärs i sjukförsäkringsavgift 7,85 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebelopp som har utbetalts till en arbetstagare den 1 januari 1995 eller senare samma år.

3 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

3.

Lag

om uppbördsfrihet i fråga om arbetsgivares barnbidragsavgift för 1995

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Med avvikelse från vad som i 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63), sådant det lyder i lag av den 11 augusti 1978 (613/78), stadgas om arbetsgivares

barnbidragsavgift, uppbärs avgiften inte mellan den 1 januari och den 31 december 1995.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

4.

Lag

om höjd socialskyddspremie för personer med pensionsinkomst

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Hos en person som under 1995 får pensionsinkomst uppbärs, utöver vad som stadgas i 5 § 1 mom. lagen om temporär ändring av folkpensionslagen (/94) och 1 § lagen om sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringspremie för 1995 (/94), i försäkringspremie enligt folkpensionslagen en penni och i sjukförsäkringspremie tre penni av det skatteöre som påförts vid kommunalbeskattningen för 1995. Höjningen av försäkringspremierna får dock sammanlagt utgöra högst fyra procent av den skattepliktiga pensionsinkomsten. Överstiger höjningen av

försäkringspremierna fyra procent, skall den överskjutande delen minskas i proportion till ovan nämnda pennibelopp. Beträffande förskottsuppbörden av höjningen av försäkringspremier gäller vad som i lagen om förskottsuppbörd (418/59) stadgas om folkpensionsförsäkringspremie.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och den tillämpas vid beskattningen för 1995. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

5.

Lag**om temporär ändring av 59 § sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 59 § 1, 2 och 5 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), dessa lagrum sådana de lyder, 59 § 1 mom. i lag av den 22 december 1967 (591/67), 59 § 2 mom. i lag av den 22 december 1989 (1255/89) och 59 § 5 mom. i lag av den 26 juni 1981 (471/81), som följer:

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för folkpensionsförsäkringen. Sjukförsäkringsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för sjukförsäkringen (*minimibelopp*). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från folkpensionsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § folkpensionslagen tillgångar till sjukförsäkringsfonden. Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden, i vilka även inräknas överföringar från folkpensionsfonden, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen i förskott betala in ett belopp som motsvarar 1/12 av det belopp som staten beräknas ha att

betala under året i fråga. Om betalningen av statens andel stadgas närmare genom förordning.

Staten betalar inte ersättning för kostnaderna för dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna.

Utöver vad som ovan stadgas om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens och folkpensionsfondens gemensamma betalningsberedskap vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och är i kraft till och med den 31 december 1995.

Helsingfors den 30 september 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

1.

Lag

om temporär ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras temporärt 3 § 2 mom., 5 § 1 mom., 6 §, 59 § 2 och 3 mom. samt 62 § folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56),

dess lagrum sådana de lyder, 3 § 2 mom. och 59 § 2 mom. i lag av den 30 april 1982 (307/82), 5 § 1 mom. i lag av den 29 december 1972 (956/72), 6 § delvis ändrad genom lagar av den 4 november 1960 och den 28 juli 1978 (466/60, 588/78), 59 § 3 mom. i lag av den 20 december 1991 (1595/91) samt 62 § i lag av den 5 februari 1982 (103/82), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Arbetsgivare erlägger, i enlighet med vad därom särskilt stadgas, i arbetsgivares folkpensionsavgift 4,25 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Har beloppet av de normala avskrivningar som vid statsbeskattningen skattskyldig arbetsgivare som idkar affärsverksamhet uppgivit i skattedeklarationen för senast verkställd beskattning och som han gjort på anskaffningsutgiften för förslitning underkastade anläggningstillgångar varit större än 200 000 mark och samtidigt minst 10 och högst 30 procent av det belopp som han under samma skatteår utbetalt i löner, är avgiftens storlek under det kalenderår som följer på den senast verkställda beskattningen likväl 4,75 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Har beloppet av dylik arbetsgivares ovan avsedda avskrivningar varit större än 200 000 mark och samtidigt över 30 procent av de utbetalda lönerns belopp, är sagda avgift 5,25 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet.

En privat arbetsgivare och ett sådant statligt affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) skall, enligt vad därom stadgas särskilt, i arbetsgivares folkpensionsavgift mellan den 1 januari och den 31 december 1995 betala 2,40 procent av de löner som utbetalts och som är underkastade förskottsinnehållning. Om likväl beloppet av de normala avskrivningar som en arbetsgivare, vilken idkar affärsverksamhet och är skyldig att betala inkomstskatt till staten eller är en i 4 § 1 mom. 1 punkten inkomstskattelagen (1535/92) avsedd näringsammanslutning som idkar affärsverksamhet, uppgivit i skattedeklarationen för 1993 och som han gjort på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar, överstiger 300 000 mk och samtidigt utgör minst 10 och högst 30 procent av de löner som utbetalts under nämnda tid, är folkpensionsavgiften 4,00 procent av de förskottsinnehållning underkastade löner som skall utbetalas 1995. Om beloppet av de nämnda avskrivningarna överstiger 300 000 mk och samtidigt utgör över 30 procent av de löner som utbetalats under nämnda tid uppgår folkpensionsavgiften till 4,90 procent. Om arbetsgivarens räkenskapsperiod inte har löpt ut år 1993, används de uppgifter som lämnats i skattedeklarationen som gäller beskattningen för 1992. Hos staten och andra statliga inrättningar än de ovan nämnda affärsverken samt hos landskapet Åland, kommunala affärsverk, kommuner och samkommuner, den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar och församlingsförbund samt hos det ortodoxa

Gällande lydelse

5 §

Försäkringspremien utgår med två penni per den försäkrade vid kommunalbeskattningen påfört skatteöre.

6 §

Försäkringspremie påföres icke försäkrad:

- 1) som vid inkomstårets utgång icke fyllt 16 år;
- 2) som vid inkomstårets ingång fyllt 63 år;
- 3) som under inkomståret eller del därav varit befunden arbetsförmögen enligt denna lag;
- 4) som under inkomståret eller del därav åtnjutit arbetslöshetspension; eller
- 5) som avlidit under inkomståret.

Försäkringspremie skall likväl påföras 63-årig eller som arbetsförmögen befunden försäkrad, om till hans beskattningsbara inkomst vid kommunalbeskattningen räknats även värdet av det arbete, som hans annat än i 1 mom. avsedda hemmavarande barn eller annan familjemedlem utför till förmån för hans hushåll, på grundvalen av det antal skatteören, som motsvarar denna inkomst.

59 §

Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst 1/10 av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Om intäkterna av folkpensionsförsäkringen, i vilka även inräknas prestationer i enlighet med 62 § i denna lag, inte förslår härtill, betalas den bristande delen av statens medel.

Föreslagen lydelse

kyrkosamfundet och dess församlingar uppbärs i folkpensionsavgift 3,95 procent av det förskotts-innehållning underkastade lönebelopp som utbetalts till en arbetstagare. Om vad som avses med kommunala affärsverk stadgas närmare genom förordning.

5 §

Försäkringspremien är 0,55 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen. Vid fastställandet av försäkringspremien beaktas stadgandena i inkomstskattelagen.

6 §

Försäkringspremie påförs inte en försäkrad som vid skatteårets utgång inte fyllt 16 år eller som avlidit under skatteåret.

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för sjukförsäkringen. Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen (minimibelopp). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från sjukförsäkringsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § sjukförsäkringslagen tillgångar till folkpensionsfonden. Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas överför-

Gällande lydelse

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital avdras de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som i december bokförs som inkomster.

62 §

Staten, kommunerna och pensionsanstalten svarar envar för sin andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar. Kommuns andel bestäms enligt den bärkraftsklass den med stöd av lagen om bärkraftsklassificering av kommunerna (665/67) tillhör och utgör i

1 klassen	8,0	procent
2 ”	10,0	”
3 ”	11,5	”
4 ”	12,5	”
5 ”	14,2	”
6 ”	15,4	”
7 ”	17,9	”
8 ”	21,1	”
9 ”	21,9	”
10 ”	26,7	”

av de inom kommunen varje månad utbetalda tilläggsdelarnas sammanlagda belopp, likväl så att kommunens andel dividerad med det antal skattören som påförts vid den föregående år verkställda kommunalbeskattningen inte överstiger ett av statsrådet fastställt maximibelopp. Pensionsanstaltens andel i kostnaderna är högst 74,1 procent av det sammanlagda beloppet utbetalda tilläggsdelar, medan staten svarar för återstoden av kostnaderna för tilläggsdelarna.

Föreslagen lydelse

ingar från sjukförsäkringsfonden samt betalningar enligt 62 § i denna lag, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel garanti-belopp. Dessutom skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens gemensamma betalningsberedskap vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital inte avdras de intäkter av försäkringspremier som i december bokförs som inkomster.

62 §

För de sammanlagda kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten.

En kommun skall till folkpensionsanstalten på grundval av beskattningen för det föregående året av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar betala 1,55 penni enligt det totala antal skatteören enligt 81 § 2 mom. beskattningslagen (482/58), vari ingår skattetagarens skatteöresuppgifter samt kommunens andel av samfunds inkomstskatt omvandlade till skatteören. Kommunen skall betala in 1/12 av ovan avsedda belopp till länskatteverket senast den 10 dagen i varje kalendermånad. Angående betalning, debitering, återbetalning av prestation som betalats till ett för högt belopp eller utan grund, höjning av prestation, dröjsmålspåföljder, uppbörd, indrivning, redovisning och ändringssökande gäller i fråga om kommunernas prestation i övrigt i tillämpliga delar vad lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) och lagen om skatteuppbörd (611/78) stadgar om arbetsgivares socialskyddsavgift, med undantag för det anmälnings- och avdragsförfarande som stadgas i 5 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Pensionsanstaltens andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar är 55,0 procent av det sammanlagda beloppet av de utbetalda tilläggsdelarna. Staten svarar för kostnaderna för tilläggsdelarna i den mån de inte täcks genom kommunens prestationer och pensionsanstaltens andel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.
Vad som stadgas i 3 § 2 mom. tillämpas på arbetsgivares folkpensionsavgift för löner som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

utbetalas 1995, och vad som stadgas i 5 § 1 mom. vid beskattningen för 1995. Stadgandena i 6 §, 59 § 2 och 3 mom. och 62 § är i kraft till och med den 31 december 1995.

5.

Lag

om temporär ändring av 59 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 59 § 1, 2 och 5 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), dessa lagrum sådana de lyder, 59 § 1 mom. i lag av den 22 december 1967 (591/67), 59 § 2 mom. i lag av den 22 december 1989 (1255/89) och 59 § 5 mom. i lag av den 26 juni 1981 (471/81), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

59 §

Kostnaderna för sjukförsäkringen erläggas ur sjukförsäkringsfonden. Därest fondens disponibla medel under kalenderåret icke förslå till bestridande av utgifterna för sjukförsäkringen, erlägges återstoden av statens medel. Staten skall dessutom till fonden inbetala ett så stort belopp, att fondens kapital vid kalenderårets utgång är en tiondel av sjukförsäkringens årliga totalkostnader. Staten skall månatligen i förskott erlägga ett belopp, som motsvarar en tolfedel av det belopp staten beräknas böra erlägga under ifrågavarande år. Om erläggandet av statens andel stadgas närmare genom förordning.

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för folkpensionsförsäkringen. Sjukförsäkringsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för sjukförsäkringen (minimibelopp). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från folkpensionsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § folkpensionslagen tillgångar till sjukförsäkringsfonden. Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden, i vilka även inräknas överföringar från folkpensionsfonden, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (garantibelopp). Staten skall månatligen i förskott betala in ett belopp som motsvarar 1/12 av det belopp som staten beräknas ha att betala under året i fråga. Om betalningen av statens andel stadgas närmare genom förordning.

Gällande lydelse

Staten betalar 13 procent av dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapeningarna samt specialvårdspenningarna. *Staten skall betala beloppet månatligen i förskott i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning.*

Utan hinder av vad ovan är stadgat om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till sjukförsäkringsfonden utöver statens andel erlägga ett sådant belopp, att fondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.

Föreslagen lydelse

Staten betalar *inte ersättning för kostnaderna för dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapeningarna samt specialvårdspenningarna.*

Utöver vad som ovan stadgas om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens och folkpensionsfondens gemensamma betalningsberedskap vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och är i kraft till och med den 31 december 1995.

